

TMMOB TOPLUMSAL SORUMLULUKLARININ BİLİNCİNDE

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Eskişehir İl Koordinasyon Kurulu (İKK), 5 Ocak 2009 tarihinde "TMMOB ve Bağlı Odalarının Toplumsal Sorumlulukları Paneli" düzenledi. Açış konuşmasını TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın yaptığı paneli Eskişehir İKK Sekreteri Derya Özkar yönetti. Panelde konuşmacı olarak Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu Başkanı Musa Çeçen, İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp, Kimya Mühendisleri Odası (KMO) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Besleme, Maden Mühendisleri Odası (MADEN MO) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Torun, Makina Mühendisleri Odası (MMO) Yönetim Kurulu Sekreteri Ali Ekber Çakar yer aldılar. Konuşmacılar TMMOB'nin insan odaklı bir mesleğin örgütü olması nedeniyle sorumluluklarının arttığını, fakat sorumluluklarının bilincinde olduklarını ve gereklerini yerine getirmeye çalıştıklarını vurguladılar.

"Sorunlarımız Toplumun ve Halkın Sorunlarından Ayrı Tutulamaz"

Panelin açış konuşmasını yapan TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı, mühendisliğin bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek olduğunu ifade ederek, TMMOB'nin odağında, öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcılarının örgütü olduğunu vurguladı. "İnsan odaklı olmasından dolayı bizim mesleğimiz onurlu bir meslek; ama bir o kadar da sorumlulukları olan bir meslek" diyen Soğancı, bu mesleğin örgütü olan TMMOB'nin de sorumluluklarının bu nedenle arttığını söyledi. Kendilerinin bir yandan insana ve insanlığa karşı işlenmiş suçlara karşı çıktıklarını, öte yandan da insana ve insanlığa olan sorumluluklarını

bildiklerini ve sorumluluklarının gereklerini yerine getirmeye çalıştıklarını işaret eden Soğancı, "Bir yandan da üyelerimizin haklarının elde edil-

mesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çabalarda bulunuyoruz. Öte yandan, sorunlarımızın, toplumun ve halkın sorunlarından ayrı tutulamayacağını da biliyoruz. Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşamın tüm sonuçları mühendis kimliğimizle birlikte, yurttaş kimliklerimiz dolayısıyla gene bizi buluyor. Bunun için yazdıklarımızın sonunda, kamuoyuna duyurularımızın sonunda mutlaka 'kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz' diyoruz" dedi.

"TMMOB ve Bağlı Odaları Mesleki Demokratik Kitle Örgütüdür"

TMMOB'nin kuruluşunda 10 Odası ve 8 bin üyesi bulunduğunu, 2006 yılında Oda sayısının 23'e, üye sayısının ise 300 bini aştığına dikkat çeken Soğancı, bu kadar yaygın bir örgütlenmenin kendine "ilkeler manzumesi" yazmasının çok doğru olacağını altını çizdi. 2003 yılında gerçekleştirilen TMMOB Mühendislik Mimarlık Kurultayı'nda TMMOB'nin temel ilkelerinin kabul edildiğini açıklayan Mehmet Soğancı, bu ilkelere ilişkin şu bilgileri verdi: "Bu ilkelere göre TMMOB ve bağlı Odaları mesleki demok-

ratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, yeni dünya düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik iş birliği içerisinde.

TMMOB'nin bu çalışmalarını bilimin ve teknolojinin ışığında, bilim insanlarının yol göstericiliğinde ve 50 yılı aşkın geçmişinin birikimi ile yürütmeye kararlı olduğunu vurgulayan Soğancı, TMMOB'nin yol haritasının 1970'lerde TMMOB Başkanı olan Teoman Öztürk'ün arkadaşları ile birlikte söylediği sözlerle çizildiğini açıkladı. "Bunu burada vurgulamak gerekiyor" diyen Mehmet Soğancı, Teoman Öztürk'ten şu sözleri aktardı: "Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin söküp atamayacağını bilinci içinde, bilimi ve teknoloji emperyalizmin ve sömürgecilerin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için, her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız."

"TMMOB Size Asla Yalan Söylemeyecek"

"TMMOB'nin bizimle ilişkisi nasıldır?" sorusu yöneltildiğinde verilecek cevabı Yevtuşenko'nun sözleri ile tanımlayan Mehmet Soğancı şöyle konuştu: "Gençlere yalan söylemek yanlıştır, yalanların doğru olduğunu göstermek yanlıştır, yeryüzünde işlerin yolunda gittiğini söylemek yanlıştır. Gençler, ne demek istediğinizi anlar. Gençler halktır. Onlara, güçlüklerin sayısız olduğunu söyleyin. Yalnız gelecek günleri değil; bırakın, yaşadık-

ları günleri de açıkça görsünler. 'Engeller vardır' deyin, 'Kötülükler vardır' deyin. Varsa var ne yapalım: Mutluluğun değerini bilmeyenler mutlu olmazlar ki! Çocuklar; rastladığınız kötülükleri bağışlamayın, tekrarlanırlar sonra, çoğalırlar. Evet, sevgili arkadaşlar: Bu örgüt size asla yalan söylemeyecektir! TMMOB örgütlülüğüne hoş geldiniz."

"Gözünüzü Mühendisliğe Çevirin"

Panelde konuşan EMO Başkanı Musa Çeçen, "her ile bir üniversite anlayışıyla" hareket edildiğini, bilimin ise ikinci plana atıldığını belirterek, uygulamada mühendisliğin dışlandığını kaydetti. Çeçen, "Ankara'da doğal gazdan zehirlenerek ölen yedi kardeşimizin ölümü de bunu gösteriyor. Karar vericilere sesleniyorum, gözünüzü bilime ve mühendisliğe çevirin" dedi.

"Odalar Muhaliftir"

İMO Başkanı H. Serdar Harp de neoliberal politikaların her alandaki kazanımı alıp götürdüğünü ifade ederek, öğrencileri meslek odalarına sahip çıkmaya çağırdı. Harp, "Meslek odalarının ayırt edici özelliği muhalif olmasıdır. Böyle olunmadığında sorunların üstüne gidilemez. Kamusal alanın yararını düşünen odalarımızın statükoyla çatışması doğaldır" diye konuştu.

"Meslek Odaları Bakanlıklara Bağlanarak Denetim Altında Tutulmak İsteniyor"

Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Torun, Oda üyelerinin işsizlik, düşük ücret gibi sorunlar içinde bulunduğu dikkat çekti. "Sanayi ve madencilik yatırımlarının azaltılması ve özelleştirmeler nedeniyle meslektaşlarımız işsizlik gibi ciddi sıkıntılar içindedir. Madencilik kamuda kalması yolunda odamız hep mücadele etmiştir" diyen Torun, meslek odalarının bakanlıklara bağlanarak denetim altına alınmak ve bu yöntemle devlet memuru gibi çalışır hale dönüştürülmek istendiğini vurguladı.

"Sorunlarımız Ülke Halkının Sorunlarından Bağımsız Değil"

Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Sekreteri Ali Ekber Çakar ise mesleklerinin toplumsal sorumluluklarının oldukça fazla olduğuna dikkat çekerek, meslek uygulama alanlarının gerek tek tek bireylerin gerekse toplumun günlük yaşamının her noktasını doğrudan

etkilediğini ifade etti. Toplumsal iş bölümü içerisinde mühendislerin bilimin ve teknolojinin temsilcileri olduğunu söyleyen Çakar, “Bu nedenle mühendisler ayrılmaz bir parçası oldukları toplumun refah ve mutluluğunu, sağlığını ve güvenliğini her şeyden üstün tutmak zorundadırlar. Mühendislik mesleğinin tanımına uygun olarak yerine getirilmesinin bizatihi kendisi toplumsal mücadele içerisinde ülke halkının yanında yer almakla eş anlamlıdır” diye konuştu.

Sınıfsal Aidiyeti Toplumsal Gelirden Alınan Pay Belirliyor

İnsanı, doğayı, çevreyi korumanın, doğal kaynakları ve enerjiyi verimli kullanmanın, sanayileşme doğrultusunda çaba göstermenin aynı zamanda toplumsal mücadelenin ayrılmaz bir parçası olduğunu vurgulayan Çakar, mühendislerin sınıfsal konumu ele alındığında, mühendisliğin her şeyden önce bir meslek grubu olduğunu, sınıfsal konumunsa son incelemede mühendisin üretim ilişkisi içerisindeki yerine göre belirlendiğini savunarak şöyle konuştu: “Bu nesnel duruma karşın, toplumsal gelirden alınan pay mühendislerin sınıfsal aidiyetleri için önemli bir veridir. Bu nedenle de mühendis ve mimarların sınıfsal aidiyetleri, üretim araçlarının mülkiyetine, çalıştıkları ortamlara, iş yerlerindeki hiyerarşik konumlarına, kendi işlerini yapıp yapmamalarına göre farklılıklar göstermektedir. Sınıfsal anlamda heterojen olan bu meslek disiplininin ortak buluşma noktası ise mesleğin ve meslektaşın geliştirilmesi ve korunması, meslek uygulama alanlarımızın daraltılması uygulamalarına karşı çıkılmasıdır. Bu temel hedefe, sadece ve sadece bilim ve teknolojinin gelişmesi için gerekli demokratik ortamların sağlanması, ulusal gücümüze dayanan planlı bir kalkınma ve sanayileşme politikasının yaşama geçirilmesi, mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin yurt içinden temin edilmesi, emperyalist sömürüye karşı çıkılması ile ulaşılabilir.”

“Mühendis ve Mimarlar Halkın Yanında Saf Tuttular”

Planlı bir sanayileşmenin gerçekleştirilememesinin, bu alanda dışa bağımlılık, doğal kaynakların, yer altı ve yer üstü zenginliklerin emperyalist güçlerce sömürülmesinin, halkın yoksul ve geri bırakılmasının, işsizliğin, gelir dağılımındaki adaletsizliğin en büyük nedeni olduğunu savunan Ali Ekber Çakar, mühendislerin ulusal sanayinin

geliştirilmesi hedefinin bu nedenle halkın çıkarları ile doğrudan örtüştüğünü vurguladı. “Bu temel çerçevede 100 yılı aşkın bir örgütlenme pratiği olan ülkemiz mühendis ve mimarları, emperyalizme ve tekeli burjuvaziye karşı halkımızın yanında yer almışlar, en azından sanayileşme ekseninde halkın yanında saf tutmuşlardır” diyen Çakar, TMMOB’nin kurulduğu 1954 yılına kadarki mesleki kuruluşların iki temel alanda mücadele ettiklerini belirtti. Bu alanlardan birincisinin mühendislik ve mimarlık unvanının yasal bir statüye kavuşturulması olduğunu açıklayan Çakar, ikincisinin ise ülkemiz mühendislerinin yabancı mühendislerle karşı hak ve hukuklarının korunması, ülkemizde yabancı mühendislerin ve mimarların çalışması önünde kısıtlamalar getirilmesi olduğunu kaydetti. TMMOB’nin 1954 yılında 6235 sayılı Yasa ile kurulduğunu dile getiren Ali Ekber Çakar, mühendislerin ve mimarların böylece toplum nezdinde varlıklarını kabul ettirmek, mesleki çıkarlarını korumak doğrultusunda çalışmalar yürütecek görev ve yetkileri kanunla belirlenen bir yapılanmaya ulaştıklarını ifade etti.

Mühendisler Her Dönem Sanayileşme ve Kalkınma İçin Mücadele Ettiler

Ülkemiz mühendis ve mimarlarının yabancılarla karşı hak ve hukuklarının korunması mücadelesinin günümüzde de sürdürüldüğünü işaret eden Çakar, konu ile ilgili şu bilgileri verdi: “TMMOB’nin kurulmasıyla birlikte Kanun’un 34. ve 35. maddelerinde yabancı mühendis ve mimar çalıştırılırken, TMMOB’nin görüşünün alınması öngörülerek nispi bir kazanım elde edilse de bu konuda ülkemizin dışa bağımlı ekonomik politikalarından dolayı kalıcı çözümler elde edilememiştir. Bildiğiniz gibi 1995 yılında ülkemizin imzaladığı GATS Anlaşması ile 76 sektör yanı sıra mühendislik hizmetlerinin de serbest dolaşımına izin verilmiştir. Yine AB uyum süreci içerisinde ülkemiz teknik mevzuatı AB teknik mevzuatına uyumlu hale getirilirken ülkemizde gerekli mühendislik altyapıları kurulmamıştır. Bundan dolayı ürün güvenliği anlamına gelen CE belgesini onaylama hizmetleri ile ürün, kalite ve sistem belgelendirme hizmetleri AB mühendislik kuruluşlarınca verilmektedir. Ülkemizde yabancı mühendis ve mimar çalıştırılmasına karşı ilk örgütlü gösteri İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi binasının projelerinin Amerikalı mühendis ve mimarlara yaptırılmak istenmesi üzerine 1949 yılında yapılmıştır. Türk Yüksek Mühendisler Birliği üyeleri Ulus’tan Kızı-

lay'a kadar kalabalık bir yürüyüş düzenlemişlerdir. Mühendislerin tarihimiz boyunca üstlendiği rol ve mücadelesinin aldığı seyir, ülkemizde izlenen ekonomi politikaları ve bu politikalarla mühendislere biçilen rol ve öneme göre değişiklik göstermiştir. Ancak tüm dönemlerde temel eksen sanayileşme ve kalkınma olgusu olmuştur.”

1970'lerdeki Uyanış Mühendisleri De Etkiledi

Konuşmasında mühendislerin ve mimarların Cumhuriyet'in ilk dönemlerinden 1970'li yıllara kadarki ayrıcalıklı toplumsal konumları hakkında bilgiler veren Ali Ekber Çakar; TMMOB'nin, kurulduğu 1954 yılından 1970'li yıllara kadar üyelerinin toplum içindeki görece ayrıcalığından dolayı sadece mesleki bir çizgi izlediğini ve ilişkisini toplumla mesafeli bir çizgide tuttuğunu açıkladı. Sanayileşme olgusunu da içermesi yanında genel mücadelenin mesleki taleplerle sınırlı kaldığını dile getiren Çakar, 1960'ların ikinci yarısında TMMOB'nin gündemine özel mühendislik akademilerinin damgasını vurduğunu, mühendis odalarının özel yüksek okulların kapatılması için kampanyalar ve lobi faaliyetleri yürüttüklerini bildirdi. 1970'li yıllara gelindiğinde ise gerek dışa bağımlı ve ulusal sanayiye dışlayan politikaların sonuçlarının mühendis ve mimarların yaşamına doğrudan yansımaları gerekse de ülkemizde sürdürülen bağımsızlık, demokrasi ve devrim mücadelesinin getirdiği toplumsal uyanışın mühendis ve mimar kitlesini de yakından etkilediğini belirten Çakar, 1973 yılında 'Halkımızın bugün yaşadığı sorunların nedeni, emperyalizme bağımlılık, ülkemizin yönetiminde bir avuç yerli-yabancı banka, ticaret, sanayi, emlak ve toprak sahibi tekellerin söz sahibi olmasındandır' diyen devrim-

ci, demokrat, yurtsever mühendislerin TMMOB yönetimine geldiğini söyledi.

TMMOB 1970'lerde Toplumsal Mücadelede Etkin Rol Üstlendi

Çakar konu ile ilgili şu bilgileri verdi: “Çıkış bildirgelerinde; tüm insan gücü ve ham madde kaynaklarımızın en etkin biçimde halkımızın hizmetine sunulduğu, bu kaynakların kullanımında tüm çalışanların söz sahibi olduğu, yabancı denetimin ortadan kalktığı ulusal bir kalkınma politikası istediklerini ve bu doğrultuda bilimi ve teknoloji emperyalizm ve sömürgeçlerin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için mücadele edeceklerini, toplumsal mücadelede etkin rol üstleneceklerini belirttiler. Bu dönemde talepler salt mesleki sorunlarla sınırlı bakış açısına sahip değildi. Dönemin Birlik Başkanı Teoman Öztürk'ün önderliğinde mühendis ve mimarlar, emperyalizm ve burjuvaziye karşı tüm yurttaki sürdürülen genel mücadelenin etkili bir unsuru oldular. Grevli ve toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı başta olmak üzere her türlü ekonomik ve demokratik hak arama çabasının yanında oldular. Politik ve toplumsal sistemin emekçi halklardan yana değiştirilmesini istedikler. Uzmanlık alanları ile ilgili uçak sanayisinden altın madenciliğine, tarımdan enerji ve sanayileşmeye varıncaya değin her konuda dolu dolu raporlar yayımladılar, kalkınma planları için DPT'ye görüşler sundular. Ve bunları baskı sayısı 50 bini aşan 'Birlik Haberleri' ile kamuoyuna duyurdular. Mühendis ve mimar kitlesi ile organik bağlar kurdular. Ülke genelinde yüzlerce temsilcilik oluşturdular. Düzenlenen teknik eleman kurultaylarında teknik eleman örgütleri, sendikalar

ve üyelerle sorunları tartıştılar. Ülkemizin kalkınması ve bağımsızlığı için faşizme karşı mücadele eden bütün örgütlerle dayanışma içerisinde anti-faşist mücadelenin içerisinde yer aldılar. Adalet Partisi'nin; TMMOB üyelerinin yüzde 73'ünü oluşturan kamu çalışanlarının, 'TMMOB siyaset yapıyor' gerekçesiyle odalara üyeliğini yasaklayan ve bir anlamda TMMOB'yi etkisiz kılmaya ve kapatmaya çalışan yasa değişikliklerini, Parlamento ve kamuoyunda yürüttükleri etkin mücadelelerle geri püskürttüler.”

Mühendisler 1979'da Bir Günlük Grev Yaptılar

Mühendislerin grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar için 29 Haziran ve 19 Eylül 1979'da toplu olarak 55 ilde ve 700 iş yerinde bir günlük grev yaptıklarını ve taleplerini kamuoyuyla paylaştıklarını anlatan Ali Ekber Çakar, 1 Mayıs'larda Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne (DGM) ve TCK'nın 141. ve 142. maddelerine “hayır” mitinglerinin tertiplenmesinde etkin görev üstlendiklerini ifade etti. Bu mücadelede bedeller de ödediklerini vurgulayan Çakar, TMMOB lokallerinin ve yöneticilerinin kurşunlandığını, yaralandığını, baskılara, sürgünlere, kısımlara maruz kaldıklarını kaydetti. 12 Eylül 1980'e gelindiğinde ise dönemin Birlik Başkanı Teoman Öztürk'ün dediği gibi “Artık Türkiye'de yıllarca süren çetin mücadelelerle yönetimlerde sürekliliği sağlayan devrimci demokrat-yurtsever yönetici kadroları, örgütüne güvenen, inanmış, bilinçli on binlerce mühendis ve mimar ile Türkiye'de emekçi halk kitleleri içinde adından güven ve sevgi ile bahsedilen bir TMMOB'nin var olduğunu” belirten Çakar, TMMOB'nin 12 Eylül sonrasında da her türlü baskıya, depolitizasyon ve yıldırma politikalarına rağmen emekten yana çizgisinden, bilimi ve tekniği emekçi halkın çıkarları doğrultusunda kullanmak temel ilkesinden ödün vermediğini savundu.

“MMO Ülkenin Aydınlik Güçleriyle Saf Tutmaya Devam Edecek”

Bu dönemde de TMMOB ve bağlı odalarının mesleğin, halkın ve ülkenin aleyhine şekillenen tüm politikalara karşı emekçi halkın yanında yer aldığını kaydeden Çakar, TMMOB'nin ve odaların varlık nedeni olan mesleki çalışmaların yanı sıra demokrasi mücadelesinde de üstüne düşeni yaptığının altını çizdi. Ülke çapında oluşturulan demokrasi platformları, özelleştirme karşıtı platformlar, Emek Platformu ve savaş karşıtı platformlar gibi olu-

şumlarda etkin görevler üstlenildiğini söyleyen Ali Ekber Çakar, TMMOB'nin ve odaların düzenlediği yüzlerce kongre, sempozyum ve kurultay ile TMMOB Demokrasi Kurultayı, Türkiye Demokrasi Kurultayı, Mühendislik ve Mimarlık Kurultayı, Emek Programı Sempozyumu'nun bu çerçeveye oturduğunu açıkladı. Makina Mühendisleri Odası'nın da bu süreçte kurumsal örgütlülüğü ile yer aldığı dile getiren Çakar, “Yarım yüzyılı aşkın bir tarihi olan Odamız, örgütlülük seviyesi ve kurumsal altyapısını güçlendirerek üyeleri ve ülke halkına hizmet sunan kamusal nitelikli bir meslek kuruluşu olarak önemli mesafeler kat etmiştir” dedi. Oda olarak çalışmalarını iki ana eksende yürüttüklerini kaydeden Çakar şöyle konuştu: “Bunlardan birincisi, mesleğin ve meslektaşın geliştirilmesi ve korunması, mühendislik hizmetlerinin ülke ve toplum çıkarları doğrultusunda verilmesinin sağlanmasıdır. İkincisi ise mesleki bilgi birikimimizin ülkemizin kalkınması, sanayileşmesi ve demokratikleştirilmesi doğrultusunda harekete geçirilmesidir. Odamız 2009 yılında da ranta dayalı ekonomik politikalara, ülke kaynaklarının talan edilmesine, savaş ve işgallere, etnik düşmanlıklara, sosyal devletin tasfiye edilmesine, meslek alanlarımızı da saran işsizliğe, gelir bölüşümündeki adaletsizliğe, meslek uygulama alanlarımızın daraltılmasına ve tüm anti-demokratik uygulamalara karşı bu ülkenin aydınlık güçleriyle birlikte saf tutmaya devam edecektir.”

“Daha Güçlü Bir TMMOB Yaratmalı”

Bütün bu çalışmaların yalnızca örgütlü üyelerinden ve toplumsal sorumluluklarından aldıkları güçle yürütüldüğünü işaret eden Ali Ekber Çakar, TMMOB'nin ve odaların meslek ve meslektaşların sorunlarının ülke sorunlarından kaynaklandığının bilincinde olduklarını savunarak, bu sorunların çözümünün halktan, emekten, bağımsızlıktan, üretimden, sanayileşmeden, bilim ve teknolojiyen, demokrasiden yana politikaların yaşam bulmasıyla mümkün olduğunun altını çizdi. Çakar, “Bu hedefe ulaşmak ve bu hedef doğrultusunda ülke yönetimi üzerinde baskı ve kamuoyu oluşturmak için her şeyden önce odalarıyla, şubeleriyle, il koordinasyon kurullarıyla daha güçlü bir TMMOB yaratmalı, çalışmalara daha aktif katkı koymalıdır. Ancak bu yaklaşımla mühendis ve mimarların mesleki ve toplumsal sorumlulukları yerine getirilebilecek, toplumsal mücadeleleri başarıya ulaştıracaktır” diye konuştu.